

2019-10-09

kontakt@bredbandsforum.se

Infrastruktur för mobilt bredband – minnesanteckningar från möte 1

9 oktober 2019, Stockholm

Deltagare

Dan Sjöblom (ordförande)	Post- och telestyrelsen
Erik Larsson	Region Värmland
Michaela Stenman	SKL - Sveriges Kommuner och Landsting
Hanna Maurer Sibley	Ericsson
Cecilia Reje	LRF - Lantbrukarnas Riksförbund
My Bergdahl	IT&Telekomföretagen
Elisabeth Grefalk	Tele2
Patrik Pozzolini	Telia
Joakim Styf	Telenor
Peter Bryne	SSNF - Svenska stadsnätets förening
Jan Boström	PTS - Post- och telestyrelsen
Gustaf Molander	Infrastrukturdepartementet
Christian Höglund	Bredbandsforums kansli
Mattias Svanold	Bredbandsforums kansli

Agenda

- Välkomna
- Presentationsrunda
- Infrastrukturdepartementet – förväntningar på arbetsgruppen
- Mål, färdplanen och ramar för arbetet
- Bakgrund, tolkning av arbetsgruppens direktiv
- Grupparbete om målsättning, tidigare relevanta arbeten, samverkansmodeller
- Presentation och summering i plenum
- Summering och kommande möten

Öppnande av möte

Ordförande öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

Presentationsrunda

Deltagarna presenterade sig och berättade varför de valt att engagera sig i arbetsgruppen.

Kommentar: Deltagarna i arbetsgruppen har olika bakgrund och erfarenhet kopplat till infrastrukturen för mobilt bredband. Detta kommer ställa stora krav på kommunikation och öppenhet. Då kan kombinationen av olika kompetenser och infallsvinklar bli en stor styrka.

Kommentar: Det kommer vara viktigt att ta om hand så många aktörers perspektiv som möjligt, även de som inte kan vara med i rummet. Mobilitetsfrågorna berör nästan alla i samhället.

Kommentar: Det är viktigt att alla relevanta utmaningar kommer upp tidigt i arbetet, oavsett om det gäller de utmaningar vi har i dagsläget eller utmaningar i den kommande utbyggnaden.

Kommentar: Det är även viktigt att det globala perspektivet tas om hand. Den kommande utbyggnaden kommer att vara komplex, och erfarenheter från andra länder kan vara mycket värdefulla.

Infrastrukturdepartementets syn på arbetsgruppen

Digitaliseringsenheten på Infrastrukturdepartementet informerade om departementets förväntningar på arbetsgruppen. Regeringen och departementet ser betydelsen av arbetet i Bredbandsforum och det stora värdet av att aktörer sätter sig i samma rum och identifierar utmaningar och föreslår lösningar.

Regeringen arbetar mot det övergripande målet att den digitala infrastrukturen ska byggas ut till alla i hela Sverige. Fokus har hittills varit på 2020-målet, och t ex frågor om fiberutbyggnad och bredbandsstöd. Det är därför väldigt passande att Bredbandsforum nu tar sikte på 2023-målet och ägnar en tid åt att säkerställa att målet uppnås.

Arbetsgruppens resultat kommer vara mycket viktigt och departementet och Bredbandsforums styrgrupp är förväntansfulla – dels av resonemang kring de utmaningar vi har idag, men även den framtidsspaning som måste ske för att 2023-målet ska kunna tolkas.

Mål och färdplan för gruppens arbete

Bredbandsforums kansli berättade om målet med dagens möte. Kansliet gick även igenom det direktiv som gruppen fått samt en översiktlig beskrivning av hur gruppens arbete kommer att bedrivas. Se mer om detta i presentationen från mötet.

Därefter hölls en kort diskussion om hur deltagarna ser på mobilitetsmålet i och vilka utmaningar som kan uppstå i den kommande utbyggnaden.

Kommentar: Skrivningen om att man ska ha fullgod täckning ”där man normalt befinner sig” är väldigt öppen för tolkning. Det bidrar till att 2023- målet är otydligt för många. Var befinner man sig normalt, och vad är rimliga förväntningar?

Kommentar: Ett angreppssätt är att fokusera på det offentliga åtagandet, vad är rimligt att förvänta sig av det offentliga? Syftet är då att garantera medborgare det de har rätt att kräva, och fokuserar även på de stora möjligheter som digitaliseringen innebär för det offentliga att upprätthålla sitt uppdrag.

Kommentar: Ur operatörernas perspektiv finns det stora frågetecken om hur mycket ”bättre” ett teknologiskifte kommer göra situationen. 5G kanske inte kommer att vara nyckeln som löser alla problem.

Bakgrund, tolkning av arbetsgruppens direktiv

Bredbandsforums kansli presenterade bakgrunden till mobilitetsmålet, hur olika intressenter tar sig an utmaningen med mobilitet och hur mobilitetsmålet följs upp idag.

Kommentar: Hur olika aspekter av målen beskrivs och följs upp idag är inte nödvändigtvis satta i sten. Man gör den bästa tolkningen som man kan tänka sig idag, men det är viktigt att hänga med i utvecklingen. Och även den bästa definitionen av utomhustäckning kommer inte fungera med alla olika förväntningsbilder, t ex påverkas mottagningen kraftigt av att sitta i en bil eller på ett tåg.

Kommentar: Arbetsgruppen vill kunna se så exakt som möjligt hur PTS har tolkat vilka områden som målet omfattar. Infrastrukturen för att visa den typen av data existerar i form av www.bredbandskartan.se

Grupparbete om målsättning, tidigare relevanta arbeten, samverkansmodeller

Arbetsgruppen delades in i två grupper för att diskutera följande frågeställningar utifrån kansliets tolkning av gruppens direktiv.

Diskutera arbetsgruppens mål och uppföljning utifrån arbetsgruppens direktiv samt kansliets förslag till frågeställning och uppföljning.

Hur kommer ny och vidareutvecklad teknik påverka möjligheterna att uppnå bredbandsmålet 2023?

– *Uppskatta och beskriv kommande teknikutveckling av infrastrukturen för mobilt bredband, och hur den kan komma att motsvara framtidens behov och krav på applikationer och tjänster*

Kommentar: Svaret kan mycket väl bli att ny och vidareutveckling av teknik gör att måluppfyllelsen blir svårare. Förväntningar sprids och det som man får inne i städer kommer man förvänta sig även på andra platser. Ny teknik som VR kommer också förväntas på platser där kapaciteten inte inom överskådlig framtid kommer räcka till. Skillnaden mellan stad och land kommer inte utjämnas i och med teknikutvecklingen. Det kommer krävas nya former av samverkan eller stora investeringar i basinfrastrukturen för att motverka de klyftor som redan finns idag.

Kommentar: Vad är rimliga förväntningar? Med en restriktiv tolkning av bredbandsmålet 2023 kan man tänka sig att målet uppnås. Men det är viktigt att komma ihåg att målet inte direkt uttrycker någon skillnad mellan behov och förväntningar i städer gentemot landsbygder. Måste rimliga förväntningar i städer anses vara rimliga förväntningar på landsbygder?

Kommentar: Utbyggnaden i nya frekvensband kommer inte att påverka yttäckningen särskilt mycket. Kapacitet kommer dock att öka i och med att t ex 700 MHz-bandet kommer på plats.

Kommentar: Det är viktigt att bestämma gruppens scope, dvs ska fokus ligga på konsumentnät? Jord- och skogsbruk? Industri? Allt? En frågeställning kan vara

på vilka områden arbetsgruppen kan identifiera lösningar och nya former av samverkan som kan ge samhällsnytta.

Kan nya typer av samverkan och samverkansmodeller förenkla för att bredbandsmålet 2023 ska uppnås?

– *Beskriv dessa samt uppskatta hur de olika samverkansmodellerna enskilt eller i kombination kan påverka måluppfyllnaden (bredbandsmålet)*

Kommentar: Bredbandsforums initiativ Bredbandslyftet är en viktig inspirationskälla. En motsvarande modell för samverkan, men med ett mobilfokus, att använda i kommunerna skulle kunna vara ett resultat från denna arbetsgrupp. Hur gör jag, steg för steg, för att angripa denna fråga?

Kommentar: För att identifiera nya typer av samverkan kan vi behöva identifiera olika "businesscase", i offentlig sektor, energisektorn, industrin. Behov av mobilitet är sektorsöverskridande och det är också sektorsöverskridande man måste försöka identifiera vinsterna att hämta hem.

Mobilitet måste in som en mer naturlig del av planeringsprocesser och den befintliga samverkan som finns idag. En aspekt är att det behöver behandlas som en fråga för hela kommunen eller regionen.

Det är svårt för 290 kommuner att var för sig ha eller bygga kapacitet och kunskap att hantera dessa frågor. Den regionala nivån kan behöva bygga upp en stödfunktion. Den nationella nivån kommer också behöva bidra med expertstöd.

Hur kan vi öka kapaciteten och täckningen i de mobila bredbandsnäten genom nya sändarplatser?

– *Identifiera förutsättningar och hinder för exempelvis nya sändarplatser i geografiskt otillgängliga områden, samt nya sändarplatser som behövs för den kommande teknikutvecklingen*

Kommentar: Vi behöver förhålla oss till det faktum att fiber ofta är en förutsättning för att etablera nya sändarplatser. Detta gäller även el. Vilka gränsdragningar ska vi göra för vilka frågor vi behandlar i en arbetsgrupp som ska handla specifikt om infrastrukturen för mobilt bredband? Det kan ändå vara viktigt att försöka se mobilitetsmålet i ett större sammanhang.

Kommentar: Kommer sändarplatser behöva förtätas i den kommande utbyggnaden? Ska denna fråga verkligen ligga i fokus när vi har problem redan idag med befintliga siter som skulle behöva byggas men där man inte kommer igenom processen av olika anledningar. T ex konflikt med markägare, problem att få bygglov, svårigheter att samverka med el- och fiberaktörer. Finns många områden där samverkan skulle behöva förbättras.

Kommentar: Problematiken i att få till stånd s.k. samhällsmaster handlar inte bara om finansiering. Det är en hel spelplan som måste fungera. Det behövs en stor kompetens och vilja att samverka, men även vägledning i hur man tar tag i frågan. Önskvärt är även uttalade mål med den insats man gör, gemensamma för alla inblandade aktörer.

Kommentar: Hur förhåller sig tillträdesreglering till det specifika syftet att få kapacitet till mobilsiter? Det kräver ofta en stor insats idag att få fiber genom vissa aktörers nät i dagsläget.

Kommentar: Bygglovsfrågan kommer vara viktig. Det är ibland svårt även med den bästa samordningen att få lov att bygga. Det kan ibland vara enklare i större projekt, och det kräver också en bra kommunikation från operatörernas sida.

Kommentar: Problem med mobiltäckning på tåg då signalen utifrån dämpas kraftigt. För att förstärka signalen inne i vagnarna har vissa tågoperatörer repeatrar, andra inte. Finns det liknande fall där mobiloperatörerna inte kan göra mer för att förbättra täckningen?

Viktiga målgrupper i arbetet

Kommentar: Kommuner och även regioner kan behöva stöttning i att utreda om och när det är lagligt eller lämpligt och även möjligt att ge sig in och främja utbyggnaden av mobilt bredband. Här kan man behöva diskutera de olika roller som olika nivåer av offentlig verksamhet och marknadsaktörer har.

Det krävs en kompetenshöjning, det är ofta så att man har hög kompetens i frågor om fast infrastruktur och målen om fast infrastruktur, då det har legat i fokus så länge.

Kommentar: Företagen oavsett storlek är en viktig part, de har en viktig roll att spela i att driva efterfrågan och hjälpa till i samordningen lokalt.

Motsvarar kansliets förslag till frågeställning och uppföljning direktivet?

Arbetsgruppen ansåg att kansliets förslag till frågeställning och uppföljning av styrgruppens direktiv var en bra utgångspunkt och att det därmed kan ligga till grund för vidare arbete.

Att göra innan nästa möte

Deltagare inkommer med tips på tidigare arbeten som gjorts och som arbetsgruppen behöver ta hänsyn till.

Underlag kommer att skickas ut inför nästa möte.

Kommande möten

Arbetsgruppens kommande möten hålls;

- Arbetsgruppmöte 2. 15 november 2019
- Arbetsgruppmöte 3. 17 december 2019
- Arbetsgruppmöte 4. 14 februari 2020
- Arbetsgruppmöte 5. 17 april 2020
- Arbetsgruppmöte 6. 26 maj 2020

Mötets avslutande

Ordförande avslutade mötet och tackade för engagemanget.